

TUSSEN

Kerstmis
2024

BEELDJE

Magazine van het
Bisdom Rotterdam

Vier Kerstmis

Bisschop Van den Hende:

*Open je hart
voor de Heer*

Heilig Jaar:

*De hoop
stelt niet teleur*

Synode:

*Missionair
en synodaal*

Vronesteyn:

*Het goede nieuws
in je kerstboom*

3

BISSCHOP

Het Heilig Jaar samen starten

4

WOORD VAN GOD

"Alle menselijke emoties
komen erin langs"

6

LAURENTIUS IS VERWONDERD

Kerstgroep

7

KERSTMIS

Op weg naar Kerstmis in
het netwerk van liefde

8

INTERVIEW

Bidden voor roepingen

10

BISSCHOP

Kerstmis: Open je hart
voor de Heer

13

NIEUWS

14

KIEZEN VOOR DE KERK

Dax Majoor aan het woord

16

LAURENTIUS ZINGT

Sterre der zee

18

TIPS VAN LAURENTIUS

Lees, kijk,
luister, proefDaphne van Roosendaal
Hoofdredacteur

Op zondag 29 december wordt het Heilig Jaar in het bisdom geopend met een eucharistieviering in de kathedraal in Rotterdam (14.00 uur). Bisschop Van den Hende nodigt u hier van harte voor uit. Een Heilig Jaar wordt eens in de vijfentwintig jaar gevierd.

Paus Franciscus gaf het Heilig Jaar 2025 als thema: "Pelgrims van hoop". Tussenbeide besteedde daarom de laatste twee nummers aandacht aan bedevaarten. Op een bedevaart worden pelgrims elkaars tochtgenoot. Er is extra aandacht voor elkaar met een luisterend oor en een helpende hand. Op bedevaart brengen we de drievoudige zending van de Kerk (vieren, leren én dienen) in praktijk, zei bisschop Van den Hende daarover.

Internationale themajaren, en diocesane themajaren op initiatief van de bisschop, zijn kansen om samen een verdiepingsslag te maken. Ook de bisschoppensynode die in oktober werd afgesloten, riep daartoe op: investeer in je geloof om mee te kunnen doen met de missie, persoonlijk en als gemeenschap.

"Hoop is het verlangen en de verwachting van goede dingen die komen gaan", zegt paus Franciscus in zijn bul voor het Heilig Jaar. Zo mogen we ook uitzien naar het Heilig Jaar en wat het ons zal brengen.

20

HEILIG JAAR

De hoop stelt niet teleur

22

LAURENTIUS LEEST DE BIJBEL

Geroepen door Jezus

24

SYNODE

Parochiepriesters in een
missionaire en synodale Kerk

26

VRAAG & ANTWOORD

Hoe geeft de sociale leer
van de Kerk hoop?

28

VRONESTEYN

Het goede nieuws
in je kerstboom

29

IN MEMORIA EN PERSONALIA

**Wilt u meedoen
met de missie?**Steun uw parochie via
de actie Kerkbalans
(11 t/m 25 januari)

TUSSENBEIDE LIEVER BIJ U THUIS OP DE MAT?

Tussenbeide wordt verspreid via de parochies in het bisdom Rotterdam. Zo kunt u in de kerk dus altijd uw gratis exemplaar meenemen. Grijpt u wel eens mis? Meld u dan aan voor een persoonlijk abonnement en ontvang Tussenbeide bij u thuis via uw eigen brievenbus. We bieden u graag het gemak van een persoonlijk abonnement.*

Meld u aan via tussenbeide@bisdomrotterdam.nl of bel met het bisdom op 010 - 2815171.

* Voor een persoonlijk abonnement vragen we u een jaarlijkse gift van € 12,50

COLOFON:

Tussenbeide is een uitgave van het bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt vier keer per jaar.

Hoofdredacteur:

Daphne van Roosendaal
Redactie: Frits Vermeulen,
Jolanda de Wolf

Redactie, administratie, advertenties:

Koningin Emmaplein 3,
3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl

IBAN: NL30INGB0000464304

Conceptontwikkeling,
grafisch ontwerp en vormgeving:
Dailymilk, Rotterdam

Redactioneel advies conceptontwikkeling:

Bureau Wielenga / Sjoerd Wielenga

Cover: Bisdom Rotterdam

Illustratie Laurentius: Niek van Ooijen

Vormgeving en druk:
Halewijn NV, Antwerpen

Abonnementen:
€ 1,50 per jaar voor parochies.

Tussenbeide wordt verpakt in rietsuiker folie.

Dit heeft het Vinçotte OK biobased **** certificaat. De folie is niet composteerbaar, maar wél volledig recyclebaar binnen het reguliere inzamelsysteem (afval wordt grondstof).

Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

Het Heilig Jaar samen starten

+ Johannes van den Hende
Bisschop van Rotterdam

‘Hoop baseert zich op het geloof en wordt gevoed door de liefde’

Openingsviering Heilig Jaar!

Zondag 29 december 14.00 uur
Rotterdam, kathedraal
Komt u ook?

Op zondag 29 december (feest van de Heilige Familie) openen we het Heilig Jaar in het bisdom Rotterdam met een eucharistieviering in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal (14.00 uur). We doen dit op verzoek van paus Franciscus die bisdommen wereldwijd heeft gevraagd om een diocesane openingsplechtigheid op deze dag in hun kathedraal te houden. Kort daarvoor start het Heilig Jaar in Rome, wanneer de paus op 24 december de heilige deur van de Sint-Pietersbasiliek opent.

Ik nodig u van harte uit voor onze diocesane start van het Heilig Jaar. Paus Franciscus heeft het Heilig Jaar als thema meegegeven “Pelgrims van hoop”. Onze eucharistieviering op 29 december begint om 14.00 uur, zodat gelovigen uit vele plekken in het bisdom op weg kunnen gaan naar de gezamenlijke openingsviering in de kathedraal. Ik hoop dat u in de gelegenheid bent om te komen, samen met anderen. Alle geledingen van de Kerk van Rotterdam zijn welkom in deze viering, zoals ook bij de chrismamis altijd het geval is.

De paus hoopt dat het Heilig Jaar een gelegenheid zal zijn om vernieuwd te worden in hoop. Hij schrijft in zijn bul voor het Heilig Jaar dat onze hoop zich baseert op het geloof en wordt gevoed door de liefde. Met de apostel Paulus zegt hij: spes non confundit, de hoop stelt niet teleur (Romeinen 5, 5).

We zijn uitgenodigd in het komende jaar onze hoop te vernieuwen door ons gezamenlijk gebed en het vieren van de sacramenten, door met elkaar het geloof te delen en de christelijke liefde concreet te maken in caritas en diaconie. Zo mogen wij de hoop die Christus voor ons is in het centrum van ons leven blijven plaatsen.

Voorafgaande aan het Heilig Jaar krijgen we op het komende Kerstfeest al de gelegenheid om de Heer als bron van onze hoop welkom te heten in ons midden en in ons hart. ■

**“Alle menselijke
emoties komen
erin langs”**

Door Daphne van Roosendaal

Beelden: Bisdam Rotterdam

Imca Scholte en Jan Uittenbroek

Wonen in: Woerden

Zijn: Vrijwilligers Romebedevaart Heilig Jaar parochie Pax Christi

Imca: Ik ben al mijn hele leven katholiek. Ik zing in een parochiekoor en ben lid van de werkgroep Bonaventura 2030 die gaat over de verbouwing van onze kerk.

Mijn overleden man is vanuit de Bonaventura kerk begraven, mijn twee dochters hebben hier de doop, eerste communie en het vormsel ontvangen. En vijf jaar geleden zijn Jan en ik hier getrouwd. Samen zitten wij voor onze parochie in de reisbegeleiding van de bedevaart naar Rome komend jaar.

Jan: Ik ben protestants opgevoed en nu betrokken bij deze parochie. Ook mijn eerste partner is overleden. Bij een kloostercursus die ik gaf kwam ik Imca tegen. Een protestant die een kloostercursus geeft is misschien wat bijzonder. Een kennis van mij ging het klooster in. Ik ben hem blijven volgen. Daarna heb ik veel kloosters bezocht, ben daar met mensen in gesprek gekomen en heb er veel groepen mee naartoe genomen, vooral protestantse.

Welke bijbel hebben jullie?

Imca: Bij ons huwelijk kregen we een bijbel en ik heb nog een bijbel van school.

Jan: Dit is de bijbel van mijn vader, met zijn naam en aantekeningen erin. Hij las elke avond uit deze bijbel een hoofdstuk voor. Er zit een blaadje in van een scheurkalender, waar hij soms de achterkant van voorlas. Er zitten ook prentjes in. Als je op school een psalmvers goed kon opzeggen, kreeg je een plaatje van de meester. Ik had er een heleboel, want ik kon goed onthouden.

Imca: Wij lazten thuis of op school niet uit de bijbel, maar de hele familie was katholiek. We gingen elke zondag naar de kerk. Mijn moeder is nu 94 en heeft veel vrijwilligerswerk gedaan in de kerk. Ze heeft daarvoor een onderscheiding gekregen. En vanuit de kerk gingen we op zondag naar verjaardagen in de familie, en de pastoor kwam ook.

Jan: Dat was bij ons niet aan de orde. Dat soort activiteiten was ondenkbaar op zondag. Imca heeft trouwens twee jaar geleden vrijwel de hele bijbel van kaft tot kaft gelezen, omdat we er samen best veel over spreken.

Imca: Ik vond dat een moeilijke ervaring. Er komt in sommige delen veel geweld voor en ook onderdrukking van vrouwen. Bijvoorbeeld wanneer Paulus zegt dat vrouwen in de bijeenkomsten moeten zwijgen en ondergeschikt moeten blijven (1 Korintiërs 14, 33-34). Teksten zijn door mannen geschreven, in een heel andere tijd dan nu. Vrouwen en emancipatie is een speerpunt in mijn leven. Ik vind dat de positie van de vrouw in de kerk gelijkwaardig moet zijn aan die van de man.

Welke bijbelteksten geven hoop?

Jan: Vanuit mijn jeugd ken ik veel psalmen uit het hoofd. Als Jezus aan het kruis hangt citeert Hij psalm 22: Mijn God waarom hebt Gij Mij verlaten? In de psalmen komen alle menselijke emoties langs: dankbaarheid, lofprijzing en wijsheid. Maar ook angst en twijfel. En zeker ook verwachting en hoop.

Imca: Ik was een keer in de kerk en erg moe. Je moet altijd zoveel. Je moet voor de ander zorgen: heb je naaste lief zoals jezelf. Je moet voor de schepping zorg dragen. Er is zoveel. Toen werd in de mis uit Matteüs gelezen: Komt allen tot Mij, want mijn juk is zacht en mijn last is licht (Matteüs 11, 28-30). Toen merkte ik: je mag hier komen en even niets doen. Je wordt opgeroepen tot van alles, maar je kunt niet alles. Je bent ook maar een mens en hier mag je op adem komen. ■

Kerstgroep

Wat: Kerstgroep **Wie:** Zusters van Bethlehem in Frankrijk
Wanneer: 2024 **Materiaal:** Dolomiet, verf

Met Kerst vieren we dat Christus werd geboren in Bethlehem, liggend in een kribbe, gewikkeld in doeken. De heilige Franciscus van Assisi wordt gezien als degene die als eerste begon met het letterlijk weergeven van deze geboortescène. Hij gebruikte daarvoor figuranten die samen een 'levende kerststal' vormden. Het was een effectieve manier om zijn Italiaanse landgenoten te onderwijzen in dit deel van het evangelie. Steeds meer kunstenaars gingen kerststallen vervaardigen. En nu, vele eeuwen later, zijn er kerststallen in vele soorten en maten.

Ook de zusters van Bethlehem, een contemplatieve orde in Frankrijk, maken al tientallen jaren kerststallen die ze over de hele wereld verkopen. De figuren worden gemaakt van dolomiet, een vrij zacht gesteente dat in de Pyreneeën wordt gevonden. Uit dat steen maken de zusters vervolgens de figuurtjes.

Het zijn vrij eenvoudig vormgegeven poppetjes met ronde vormen die verrassend veel details hebben. Dit is goed te zien aan de geometrische figuren die op het kleed van Maria zijn aangebracht. De zusters beschilderen de figuurtjes met de hand in lichte kleuren met goudkleurige accenten.

Sinds 2016 schenkt bisschop Van den Hende elk jaar een kerstgroep van de zusters van Bethlehem aan een school in het bisdom Rotterdam. De kerstgroep brengt de kinderen - in de geest van de heilige Franciscus van Assisi - in contact met het Licht van de Wereld. De bisschop bezoekt de scholen en vertelt over de boodschap dat God liefde is en dat God de wereld zozeer heeft liefgehad dat Hij zijn Zoon heeft gegeven (Johannes 3, 16). ■

Door Ingrid Henkemans, Erfgoedexpert Museum Catharijneconvent

OP WEG NAAR KERSTMIS

in het netwerk van liefde

Door Frits Vermeulen

Op een van de kerstballen die u bij deze Tussenbeide cadeau krijgt staat uit het Lucas evangelie: "Laten we naar Betlehem gaan om te zien wat er gebeurd is" (Lucas 2, 15). De herders gaan op weg en ze vinden Maria en Jozef en het pasgeboren kind in de kribbe. Zoals de herders op weg gaan naar Betlehem, zo zijn op allerlei plekken in het bisdom Rotterdam mensen op weg naar Kerstmis.

KINDEREN WELKOM

De parochie Sint Christoffel verwelkomt in de komende weken leerlingen van negen basisscholen in haar kerken. Aan deze school-kerstvieringen zullen bij elkaar 3.200 kinderen deelnemen. "Super toch!" zegt Patricia van Ekelenburg, secretaresse van de parochie die zich uitstrekt over Lekkerkerk, Krimpen aan den IJssel, Nieuwerkerk aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Rotterdam Oost. De secretaresse is druk bezig met de voorbereidingen. Iedere leerling krijgt een setje kerstballen om

in elkaar te zetten en een kerstkaart van de parochie met de kerstvieringen in de parochie. "Ik hoop", zegt Patricia, "dat de kerstkaarten samen met de kerstballen bewerkstelligen dat gezinnen zich uitgenodigd voelen door onze parochie, dat ze het samen zijn binnen onze parochie willen beleven in de kerk tijdens de kerstvieringen, om het 'kerstgevoel' een extra impuls te geven."

KERSTPAKKETTEN

In de parochiekern St. Jeroen en Maria ter Zee van de parochie Sint Maarten wordt hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de kerstpakkettenactie. Voor het 26e jaar organiseert de Katholieke Diaconie Noordwijk deze actie samen met de Protestantse Diaconie Noordwijk. Adressen komen van vertrouwenspersonen van allerlei organisaties. Er zal bij zo'n 450 adressen een kerstpakket of een kerstatentie worden bezorgd. Een groep van dertig vrijwilligers zet zich hiervoor in. Leo Salman verzorgt samen met Johan Oosting de coördinatie van de actie. Leo zegt: "Hiermee kunnen we de mensen laten merken dat aan hen gedacht wordt deze feestdagen. Ik hoop dat we voor blijde gezichten kunnen zorgen."

EEN WARM THUIS

Bij Stichting Casa Tiberias in Rotterdam komt de Kaapverdiaanse gemeenschap samen met andere Portugees-sprekenden voor ontmoeting, cursussen en steun op diverse sociale vlakken. Casa Tiberias, opgericht vanuit de Portugeestalige parochie Onze Lieve Vrouw van de Vrede, biedt een warm thuis aan iedereen die een plek zoekt om samen te komen, te leren en zich verbonden te

voelen. Met Kerstmis in zicht heerst er een warme sfeer bij Casa Tiberias. Bestuursvoorzitter Leonisia Lopes Barreto, die tevens een van de bestuursleden is van de parochie, vertelt enthousiast: "De deelnemers aan de conversatielessen Nederlands organiseren rond Kerstmis een gezellige lunch. Het is belangrijk dat we samenkomen en elkaar steunen, vooral in deze tijd van het jaar. Tijdens de handvaardigheidslessen gaan de deelnemers kerstkaarten maken, die ze zullen bezorgen bij hun dierbaren. De nog steeds groeiende parochie Onze Lieve Vrouw van de Vrede draagt ook haar steentje bij. De jongeren van de parochie gaan de ouderen verrassen. Ze brengen een attentie mee en nemen de tijd voor een goed gesprek. Het is een prachtig gebaar waarmee we de ouderen laten voelen dat ze gezien en gewaardeerd worden."

Zo zijn mensen op weg naar Kerstmis. Zo bouwen we samen aan een netwerk van liefde. Wellicht ook in uw omgeving! ■

INTERVIEW

Wat hoopt u als u bidt voor roepingen?

Door Daphne van Rosendaal

Met de kerstactie van Vronesteyn wordt in het bisdom gevraagd om gebed en een financiële bijdrage voor de opleiding van priesters en diakens voor de parochies in het bisdom. Het hele jaar door wordt op vele plekken gebeden voor roepingen. In de H. Lambertuskerk in Rotterdam gebeurt dit al meer dan tien jaar door de groep 'Biddende moeders'.

De 'Biddende moeders' die elke dinsdagochtend samenkomen in de H. Lambertuskerk nemen na de ochtendmis plaats in de zijkapel die toegewijd is aan de Heilige Familie. Gebedsboeken komen tevoorschijn en ook wordt een afbeelding van Maria die de knopen ontwart geplaatst. Het schilderij is geschonken door een van de leden die nu weer in Polen woont. De biddende moeders zingen samen, lezen uit de Bijbel, bidden hun vaste gebeden en brengen persoonlijke gebedsintenties in. Briefjes met de namen van degenen voor wie ze bidden worden in een mandje naast een kruis gelegd. "Ook de briefjes van mensen die vroeger hebben meegebeden zitten nog steeds in het mandje", vertelt Monique Boons. "Zo blijven we ook voor hun intenties bidden."

BIDDEN VOOR ROEPINGEN

Monique Boons gelooft in de kracht van het gebed. "Ik geloof dat elk gebed zin heeft. Ik zie niet altijd wat het oplevert, maar dat vertrouw ik aan Onze Lieve Heer toe. Het is natuurlijk fijn je er iets van merkt, maar ik denk dat trouw bidden altijd zijn vruchten afwerpt. Of ik het nu zelf zie of niet. De Bijbel zegt: vraagt en u zal gegeven worden (Matteüs 7, 7). Dus we zullen moeten vragen. We ervaren dat er weinig priesters zijn. Als we trouw blijven in het gebed en blijven vertrouwen, openen zich misschien wegen die wij nu niet kennen. Dus ik ben hoopvol."

V.l.n.r.: Diny Oosterom, Monique Boons, Ariette Mol, mw. Damaris, Hilde van de Langenberg, Ina Geenen, Dulcie Dulder.

Na het bidden wordt er samen koffie gedronken.

Beelden: Bisdorm Rotterdam

“Op Roepingenzondag vertelde eens een priesterstudent hier in de kerk zijn persoonlijke verhaal. Dat heeft me enorm aangesproken”, vertelt Ariëtte Mol. “Ik vond hem heel betrokken. Zulke mensen hebben we heel erg nodig. In onze parochie is ook diaken Ed Doe die veel mensen inspireert. Je merkt dat het mensen erbij houdt. Je kunt het geloof niet alleen doen. Je hebt een geloofsgemeenschap nodig, je hebt elkaar nodig, en de voortrekkers zijn daarin onmisbaar. Ik weet dat God mensen roept. Dat heeft Hij altijd gedaan en dat doet Hij nog steeds. Ik hoop dat dat in vruchtbare aarde zal vallen en dat mensen de moed hebben om hun roeping te volgen en de kracht daarvoor krijgen. En we kunnen de mensen steunen die geroepen zijn om hun roeping vol te kunnen houden.”

VOEDINGSBODEM

In de Rotterdamse kerk komen redelijk wat jonge mensen, vertelt Dulcie Dulder. “Ik hoop dat er onder de jonge mannen mensen zijn die zich geroepen voelen om priester te worden. Daar bidden wij voor als biddende moeders”, zegt ze. “En we bidden om de vreugde van welke roeping dan ook”, vult Monique Boons aan. “De Kerk heeft priesters nodig en diakens, echtparen, gezinnen en alleenstaanden. Iedereen kan op zijn of haar manier dienstbaar zijn. Al die roepingen zijn belangrijk.”

Het gebed voor roepingen dat de ‘Biddende moeders’ gebruiken vond Ina Geenen op internet. “Er zijn meer mooie gebeden, maar dit gebed vonden we allemaal erg kernachtig.” Thuis bidt zij elke dag voor roepingen tot het priesterschap, diaconaat en het religieuze leven. “Soms bij het getijdengebed, soms bij de rozenkrans, of in een vrij gebed. Vaak gewoon als vraag aan God of Hij mensen wil zenden voor zijn wijngaard, die zich geroepen voelen om priester te worden. De Kerk heeft priesters nodig om de sacramenten te vieren. De sacramenten helpen je op je levensweg, het zijn steeds kernmomenten op die levensweg. Ik bid daarbij voor de katholieke gezinnen, die belangrijk zijn als voedingsbodem van roepingen.”

“Soms realiseer je je dat er in deze tijd een kleine kentering bezig is. Ook al gaat het langzaam, je ziet in deze kerk wat meer jonge gezinnen en studenten. Ik hoop, maar ik zie ook, dat het geloof doorgaat.” Ina Geenen gelooft in de kracht van het gebed: “Soms ervaar je: ik bid niet voor niets. Ik heb zeker momenten gehad dat ik ervaarde: God is er. Soms door een opmerking van iemand, soms bij de ‘Biddende moeders’, waar ik echt een gemeenschap ervaar, en iemand iets inbrengt waarvan je zegt: daar kan ik mee verder, dat geeft vertrouwen. Je geeft het door met elkaar,

je bevestigt elkaar.” Dulcie Dulder en Diny Oosterom sluiten zich daarbij aan. “Bidden helpt. Je ziet goede dingen eruit voortkomen. Kleine dingen waarvan je denkt: ik heb daarvoor gebeden en God heeft geholpen”, zegt Dulcie. En Diny, met haar 91 jaar de oudste: “Absoluut. Als je het vertrouwen verliest, hoef je niet meer te bidden. Ik vertrouw in het gebed. Als het goed is krijg je gehoor en anders heeft de Heer andere wegen.”

GOD IS LIEFDE

Wat hopen ze van de priesters, diakens en religieuzen? “Als er geen priesters zijn, kan de eucharistie niet worden gevierd. Dat is nodig om je geloof te onderhouden en om vol te houden”, zegt Diny Oosterom. “En je kunt je vragen stellen aan priesters, diakens en religieuzen. Je kunt het niet allemaal zelf uitzoeken. Dat kun je wel denken, maar dat is natuurlijk niet zo. Dat ze de sacramenten bedienen”, zegt ook Ina Geenen, “want daardoor word je steeds bevestigd in je geloof. En dat ze het evangelie uitleggen, zodat we elke dag weer een handvat hebben om door te gaan en de samenleving mooier kunnen maken. Het is Gods wil dat we naar elkaar omzien en dat we Hem loven en eren. Dat moet doorgang vinden. God is liefde. Door de liefde die we van Hem kunnen ervaren, kunnen we elkaar als mensen beter dienen.” ■

KERSTMIS:

Open je hart voor de Heer

Door: bisschop Van den Hende

Wanneer wij de eucharistie vieren, weten wij in geloof dat onze Heer Jezus, gekruisigd en verrezen, zelf in ons midden komt. Hij spreekt ons aan wanneer wij lezen uit de heilige Schrift. Bij het lezen van het Evangelie gaan we staan ten teken dat Jezus zelf tot ons spreekt. Als wij luisteren met heel ons hart, kunnen we het woord van de Heer ontvangen, bewaren en ernaar handelen: “gelukkig die naar het woord van God luisteren en het onderhouden” (cf. Lucas 11, 28).

In de eucharistieviering worden we vervolgens aan het begin van het eucharistisch gebed in de prelatie uitgenodigd om ons hart te verheffen tot de Heer: “verheft uw hart.” In deze dialoog is het antwoord: “wij zijn met ons hart bij de Heer.” In Bijbelse zin is het hart de aanduiding van onze hele persoon.

ONS HART

Dat de Heer ons hart aanspreekt en dat wij ons hart mogen verheffen tot de Heer maakt duidelijk dat geloven gaat om onze binnen- én buitenkant. Het komt er op aan dat wij in ons hart geraakt worden door de Heer en dat wij met heel onze persoon aan God willen toebehoren. We kunnen als mensen die stap naar de Heer alleen zetten omdat God ons het eerst heeft liefgehad (1 Johannes 4, 19). Zo vieren we op Kerstmis dat God niet onzichtbaar wilde zijn en ver weg, maar zichtbaar in ons midden is gekomen. “Zo zeer heeft God de wereld liefgehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven” (Johannes 3, 16).

MARIA'S HART

De gebeurtenis van de menswording van God is zorgvuldig voorbereid. Het

was de maagd Maria die door God werd voorbereid op haar roeping om de moeder van de Heer te worden, om Christus ter wereld te brengen (Galaten 4, 4). Het evangelie leert ons dat Maria met heel haar persoon ontvankelijk is voor God en zijn bedoelingen. Maria laat haar hart spreken wanneer zij de engel Gabriël antwoordt: “zie, de dienstmaagd des Heren, mij geschiede naar uw woord” (Lucas 1, 38). In de lofzang van het Magnificat zingt Maria met overgave: “Mijn hart prijst hoog de Heer” (Lucas 2, 46).

GESLOTEN OF ONTVANKELIJK

We vieren weliswaar jaarlijks Kerstmis, maar wát we vieren wordt nooit gewoon en normaal. Het blijft uniek dat God zich klein maakte omwille van ons. Helaas zijn wij als mensen niet altijd ontvankelijk voor de beweging van nederigheid van Gods kant. De evangelies op Kerstmis verwijzen naar de gesloten harten van mensen. Bij zijn geboorte was er voor de Heer geen plaats in de herberg (Lucas 2, 7). “Het licht schijnt in de duisternis maar de duisternis nam het niet aan” (Johannes 1, 5) en de Heer “kwam in het zijne maar de zijnen aanvaardden Hem niet” (Johannes 1, 11). ▶

‘We vieren elk jaar Kerstmis, maar wát we vieren wordt nooit gewoon en normaal’

‘Niet alleen is onze hoop verbonden met Jezus Christus, maar wij kunnen op onze beurt ook zelf een teken van hoop zijn voor anderen’

Staan we op de drempel van het Heilig Jaar 2025 voldoende stil bij de nederigheid van Gods kant uit liefde voor ons? Zijn we er ontvankelijk voor of durven wij toch niet echt ons hart te openen? Een sprekend voorbeeld van iemand die geraakt werd door de Heer en die met heel zijn hart de Heer wilde toebehoren, is de heilige diaken Franciscus van Assisi (1182-1226). Hij was vol bewondering voor de Heer die zich klein heeft willen maken omwille van ons, mensen. Het besef van de deemoed van God bracht Franciscus in alle eenvoud tot aanbidding en navolging. Vanuit de ontmoeting met de Heer was de heilige Franciscus een man van gebed en eucharistie, van geloofsgetuigenis en verkondiging, van dienst aan de armen en kleinen uit naastenliefde.

PELGRIMS VAN HOOP

De paus heeft het komende Heilig Jaar als thema meegegeven: pelgrims van hoop. Hij benadrukt niet alleen dat onze hoop verbonden is met Jezus Christus, maar dat wij op onze beurt ook zelf een teken van hoop kunnen zijn voor anderen. De hoop die wij in ons hart ontvangen door ons geloof in de liefde van de Heer mogen we gewoonweg niet alleen voor onszelf houden.

In zijn boodschap bij de afkondiging van het Heilig Jaar herinnert paus Franciscus ons er aan, dat wij als christenen de hoop die door het geloof in ons leeft juist moeten doorgeven. Daarom vraagt de paus in beweging te komen om door concrete daden van liefde de hoop te bevorderen in het leven van onze medemens: gevangenen, zieken, jongeren, migranten, ouderen en armen ('Spes non confundit', nrs. 10-15).

Zo kunnen we concreet aan anderen laten zien en laten merken wat de hoop van de liefde van Christus ten

diepste in ons leven als gelovige mensen betekent en het verschil maakt. Ik denk hierbij aan de belangrijke aansporing uit de eerste brief van de apostel Petrus (3, 15): "Heiligt in uw hart de Heer en weest altijd bereid tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop die in u leeft." Als we dat als Kerk in woord en daad samen doen, dan is die samenwerking in geloof en liefde een echt getuigenis van hoop in Christus' naam.

NIEUW LICHT

Zijn wij ontvankelijk voor het wonder van Kerstmis en kan het ons ook echt brengen tot een actieve deelname aan de drievoudige zending van de Kerk als geheel in de wereld van nu? Dat wil zeggen: (1) dat we met heel ons hart de sacramenten blijven vieren en regelmatig bidden, samen en alleen, en zo dichtbij Christus blijven; (2) dat we met vreugde en van harte vertellen en delen van ons geloof en ons er meer in willen verdiepen, en zo de band met Christus bewust mogen beleven; (3) dat we uit liefde voor Christus ons inzetten voor medemensen in nood, ver weg en dichtbij omdat de liefde van Christus ons geen rust laat (cf. 2 Korintiërs 5, 14).

De menswording van God bracht nieuw licht in onze geschiedenis. Dat mogen we op Kerstmis vieren met heel ons hart, en met elkaar. Zijn licht en liefde zijn groter en sterker dan duisternis en dood. Het kind van Bethlehem is uiteindelijk de gekruisigde en verrezen Heer en onze enige hoop op eeuwig leven.

Van harte wil ik met u bidden dat in het licht van Kerstmis geloof, hoop en liefde als gaven van God in ons persoonlijk en gemeenschappelijk leven tevens ten dienste mogen staan van anderen, met wie wij in ons leven onderweg zijn als pelgrims van hoop. ■

KORT – KORT – KORT – NIEUWS

Uitreiking Elisabeth certificaten

Op 16 november ontvingen 34 diaconale initiatieven in het bisdom een Elisabethcertificaat tijdens een bijeenkomst in Nootdorp. De Elisabethcertificaten maken de diaconale activiteiten van parochies en kerkelijke instellingen en de inzet van vrijwilligers zichtbaar en laten zien dat deze initiatieven belangrijk zijn en aandacht, ondersteuning en navolging verdienen. Dit jaar waren de diaconale initiatieven verbonden met het thema van het Heilig Jaar 2025: Pelgrims van hoop. Bij deze gelegenheid werd ook de diaconale agenda 2025-2026 uitgereikt.

Beeld: Ramon Mangold

Beeld: Johan Wouters

Kerkbalans: doet u ook mee?

De actie Kerkbalans wordt gehouden van 11 t/m 25 januari. In de parochies zetten vele vrijwilligers zich in voor de actie. Tijdens de “meet & greet Kerkbalans” op 24 september kwamen zij samen om uit te wisselen en nieuwe ideeën op te doen. In januari hoort u meer over de actie Kerkbalans via uw parochie.

Bisschop schenkt kerstgroep aan school

Op 18 november schonk bisschop Van den Hende in Leiden een kerstgroep aan de Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden (SCOL). De bisschop bezoekt elk jaar voor Kerstmis een school in het bisdom en gaat met de kinderen en leerkrachten in gesprek. “Zij zullen ieder jaar opnieuw de kerstgroep een mooie centrale plaats geven in hun school, het kerstevangelie lezen en hun hart openen voor Jezus en zijn liefde voor ieder van ons. Zo is de kerstgroep een geschenk voor jaren. De menswording van God in onze wereld is eenmalig en uniek, maar de komst van Christus in het hart van ieder van ons krijgt ieder jaar minstens op Kerstmis weer een nieuwe kans”, aldus de bisschop.

Beeld: Bisdom Rotterdam

Digitale aanvraagformulieren bisschoppelijke machtiging

Het bisdom Rotterdam digitaliseert de aanvraagformulieren voor de bisschoppelijke machtiging. De formulieren zijn beschikbaar op de bisdomwebsite. Parochies hebben deze schriftelijke machtiging nodig voorafgaand aan daden van buitengewoon beheer. Het ‘Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland’ (ARBP) geeft aan waarvoor een parochiebestuur een bisschoppelijke machtiging nodig heeft.

Oproep Nederlandse bisschoppen

In september vierde de Kerk de Werelddag van de Migrant en de Vluchteling. Paus Franciscus publiceerde een boodschap voor deze dag. De Nederlandse bisschoppen sloten zich hierbij aan en onderstreepten een eerdere oproep om

herbergzaam van hart te zijn. “Als bisschoppen van Nederland hebben wij de overtuiging dat iedereen die op Nederlandse bodem verblijft voldoende voedsel, een slaapplek en hygiëne nodig heeft. De bescherming van de waardigheid van iedere mens is daarbij leidend”, aldus de bisschoppen.

Holymass.nl is vernieuwd

Jezus zegt: “Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen” (Matteüs 25, 35). De website holymass.nl ontsluit internationale eucharistievieringen in de migrantenparochies en migrantengemeenschappen in het bisdom Rotterdam. Recent is de website vernieuwd. Parochies zijn geïnformeerd en gevraagd om een link op de parochiewebsite te plaatsen. De website is een initiatief van het bisdom Rotterdam.

Beeld: Ramon Mangold

Kiezen voor **DE KERK**

Door Celine Timmerman

Waarom kiezen mensen op latere leeftijd voor de Katholieke Kerk? In Kiezen voor de Kerk vragen we het aan recent verwelkomde kerktroetreders. Deze keer Dax Majoor (20).

Dax Majoor:

'Het gaf mijn leven betekenis'

Hoe ben je met het geloof in aanraking gekomen?

"Toen ik 18 jaar werd, leek het me tijd om eens uit te zoeken wie ik eigenlijk was. Ik volgde een opleiding tot soldaat en was helemaal klaar om mij bij het Korps Mariniers te voegen. Maar toen werd ik plots in het ziekenhuis opgenomen vanwege een interne bloeding in mijn slokdarm. Bij het leger zeiden ze dat ik mij over een jaar weer kon melden. Mijn droom viel in een klap in duigen. Ik had mij tijdens mijn opleiding weleens afgevraagd of de kerk iets voor mij kon zijn en ben dat toen gaan uitzoeken. Dat was heel breed: van de islam tot het christendom. Ik kwam bij de Katholieke Kerk terecht toen ik erachter kwam dat het protestantisme daaruit is voortgekomen. Toen ik meer over het katholicisme ging lezen, dacht ik: dit past bij mij. Toen ben ik gewoon eens naar een viering hier in Leidschendam gegaan."

Hoe vond je dat?

"Wow. Heel mooi. Het trok me direct aan. Ik praatte met mensen van de Petrus en Pauluskerk en ging mezelf meer verdiepen in de bijbel. Ik was bij mijn geboorte al gedoopt, maar alleen omdat mijn oma dat wilde, begreep ik. Ik hoorde toen van de pastoor dat ik eigenlijk mijn eerste heilige communie en vormsel moest hebben ontvangen om ook het Lichaam van Christus tot mij te mogen nemen. Ik heb ondertussen diverse soorten vrijwilligerswerk binnen de kerk gedaan: van meelopen met de koster tot gastheer zijn. Het gaf mij het gevoel dat ik bij een bepaalde gemeenschap hoor. Het gaf mijn leven betekenis."

Wat raakt je zo in het katholieke geloof?

"Dat de Katholieke Kerk zo verbonden is met het allereerste begin van de kerk. Ook de hiërarchische structuur van de Rooms-Katholieke Kerk spreekt mij aan."

Ben je door je toetreding tot de Katholieke Kerk veranderd?

"Als ik erop terug kijk, ben ik wel erg veranderd. Ik deed mee met het stoere gedrag van jongens van mijn opleiding om erbij te horen. Dat was niet altijd verstandig van mij om daaraan mee te doen.

Ik voelde me ouder en soms beter dan anderen. Nu absoluut niet meer. Ik volg nu een opleiding Technicus engineering en voel mij goed."

Wat heeft het katholicisme tot nu toe toegevoegd aan je leven?

"Het geloof heeft ervoor gezorgd dat ik een ander persoon ben geworden. Ik leef nu volgens de bijbel en streef na hoe Jezus heeft geleefd. Hij is voor mij echt een voorbeeld van hoe een mens moet zijn. En dat alles om zo dicht mogelijk bij God te zijn."

Hoe reageerde je omgeving op je bekering?

"Mijn vader is katholiek opgevoed maar zei dat ik het zelf moest weten. Mijn moeder is niet gelovig en vond het wel opmerkelijk dat ik dit wilde doen. Vrienden zeiden 'leuk voor je'. De mensen in de kerk leefden allemaal met mij mee."

Zijn er voor jou lastige dingen of thema's in het katholieke geloof?

"Ik vind het lastig als er onrust ontstaat rond de traditie van de Kerk en normen en waarden. Als de paus zegt dat homoseksuelen ook mensen van Christus zijn, betekent dat niet dat hij direct het homohuwelijk goedkeurt. En ik vind het lastig dat mensen binnen het christendom tegenover elkaar staan. Dus protestanten tegen katholieken of orthodoxen. Dat wij verdeeld zijn door keuzes van de stroming of door historie, vind ik lastig." ■

STERRE DER ZEE

Door Jolanda de Wolf

Zuster Nadiya en zuster Pureza (foto) zijn van origine afkomstig uit de Verenigde Staten en Spanje. Zij wonen in hartje Den Haag in de gemeenschap van de congregatie Dienaressen van de Heer en de Maagd van Matará, bekend als de blauwe zusters.

Elk gebedsmoment door de dag heen, sluiten de zusters af met een Marialied. “We danken daarin Maria voor haar voorspraak en bijstand”, leggen de zusters uit. “En we nemen een voorbeeld aan haar. Er zijn wel eens kinderen die, wanneer ze ons op straat in ons habijt zien, zeggen: ‘Kijk dat is Maria!’ Dat is eigenlijk precies wat we willen!”

EEN VEILIGE HAVEN

“Het was voor ons dan ook niet moeilijk om een Marialied te kiezen. Het werd: O Sterre der zee. Het is een gebed waarin we Maria vragen onze gids te zijn in het leven, zoals een ster dat in vroeger dagen was voor de zeemannen. Net zoals een zeeman stormen en andere gevaren kan meemaken en daarbij de hulp van Maria vraagt, zo kunnen wij dat ook. Bij ons zijn de stormen misschien figuurlijk, maar we kunnen evenzeer Maria vragen onze hoop te zijn. De zeemannen wilden graag veilig aankomen in de haven. Voor ons is de veilige haven de hemel. Zo wordt Maria de gids om ons naar het eeuwig leven te geleiden.”

De melodie van het lied Sterre der zee kent iets heroïsch door het elke regel opnieuw aanzetten en de beweging omhoog en snel weer omlaag aan het eind van de regel. Pas in de vierde regel loopt de melodie over een heel octaaf golvend naar beneden. Dit wordt nog tweemaal herhaald. Je kunt zeggen dat de beweging van melodie aansluit bij de tekst over de roerige zee.

ONTMOETING EN GASTVRIJHEID

De blauwe zusters zien het als hun opdracht om Jezus in iedere cultuur te brengen. “De aanraking met het evangelie is voor iedereen anders, is in elke deel van de wereld anders. Zo ziet evangelisatie er overal anders uit.”

“De Nederlandse cultuur kent vele mooie aspecten. En vergeet niet dat Nederland diepchristelijke wortels heeft. Sarah of Abraham als je 50 wordt! God heeft ook een bedoeling met de Nederlandse cultuur. Fietsen tegen de wind in geeft wilskracht! Weet je wat een prachtig Nederlands lied is? Lang zal ze leven. In de gloria betekent gewoonweg in de hemel. Er zijn oorspronkelijk vier coupletten: Lang zal ze leven..., Zalig zal zij sterven..., De hemel zal zij erven..., Wij zullen erbij zijn.”

ONZE HOOP

Vier dagen per week staan de deuren van het klooster open. Er wordt koffie geschonken en er komen mensen die in de kapel willen bidden, hulp zoeken, of simpelweg willen praten. “We ontmoeten regelmatig mensen die tevreden zijn, maar niet gelukkig. Kijk, we wonen hier op aarde op een plek die niet volmaakt is; er is ellende en lijden. Maar we zijn niet alleen, want Christus heeft ons gevraagd zijn kruis mee te dragen. We zijn onderweg. Pelgrims van hoop. Hoop is dat sterke verlangen en die zekerheid dat als ik trouw blijf aan Hem die altijd trouw is, ik waarachtig gelukkig zal zijn.” ■

Beeld: Jolanda de Wolf

O reinste der schepselen

t.: 1508
m.: 17e eeuw

1. O rein - ste der scheps' - len, o moe - der en maagd,
2. Be - drei - gen ons nood - weer of storm op onz' baan,
3. Ma - ri - a, als jij on - ze schre - den ge - leidt,

Gij die in uw ar - men het Je - zus - kind draagt,
is 't scheepj' on - zer ziel in ge - vaar te ver - gaan,
schenkt jij ons uw licht en uw ze - gen al - tijd;

Ma - ri - a, aan - hoor on - ze vu - ri - ge beê,
be - daar dan, Ma - ri - a, de storm op uw beê,
dan lan - den wij vei - lig ter he - mel - se reê,

ge - leid ons door 't le - ven, o Ster - re der zee;
stort hoop in 't har - te, o Ster - re der zee.
en dan - ken u eeu - wig, o Ster - re der zee.

Refrein:

O Ster - re der zee, o Ster - re der zee,
ge - leid ons door 't le - ven, o Ster - re der zee.

Luister het lied online

Lees – Kijk – Luister – Proef

VIDEO

Kerstvideo bisschoppen

In een gezamenlijke videoboodschap op katholiekleven.nl vertellen de bisschoppen over Kerstmis als feest van de hoop en over hoe Kerstmis ons opnieuw op weg zet als pelgrims van hoop. De bisschoppen doen dit tegen de achtergrond van de kerststal in de kathedraal van het bisdom Breda. De video komt kort voor Kerstmis online. De bisschoppen wensen u Zelig Kerstmis.

Beeld: Katholiekleven.nl

PODCAST

Jubeljaar 2025

Op 24 december opent paus Franciscus het Jubeljaar in Rome. De paus nodigt iedereen uit om het Jubeljaar mee te vieren. Maar hoe doe je dat? Tot en met december zijn hiervoor landelijk acht online Teams bijeenkomsten georganiseerd met een bijbehorende podcast. Onderwerpen komen uit de bul van paus Franciscus voor het Jubeljaar 'spes non confundit' (de hoop stelt niet teleur) en zijn onder meer: Wat zegt de bijbel over hoop? Wat zijn de prioriteiten in het Jubeljaar? Vanuit het bisdom Rotterdam deed plebaan Michel Hagen van de kathedraal mee met een inleiding over de christelijke hoop.

APP

Katholieke app voor jongeren

Tijdens de Katholieke Jongerendag (KJD) op 2 november 2024 lanceerde JongKatholiek, de jongerenafdeling van de R.-K. Kerk in Nederland, een app voor katholieke jongeren. Deze app, ontwikkeld door jongeren en voor jongeren, biedt een platform om jongerenactiviteiten te delen en te vinden.

Beeld: Jong Katholiek

VERSLAG

Slotdocument bisschoppensynode

Aan het einde van de bisschoppensynode 'Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio' is op 26 oktober het Slotdocument gepresenteerd. Het werd met uiteenlopende meerderheden voor alle paragrafen goedgekeurd door de stemgerechtigde deelnemers, onder wie Mgr. Hoogenboom uit Nederland. Paus Franciscus koos ervoor om geen apostolische exhortatie te schrijven na de synode. Hij noemde het Slotdocument "een geschenk met meerdere dimensies, dat dient als leidraad voor de Kerk en als symbool van eenheid en gedeelde missie."

VIDEO

Bisdomvideo's landelijke roepingenweek

Hoe hangt uw gebed voor roepingen samen met de hoop die in u leeft? In een reeks bisdomvideo's voor de landelijke roepingenweek (3 t/m 9 november) vertelden verschillende mensen die betrokken zijn bij Vronesteyn hierover, waaronder bisschop Van den Hende en rector Walter Broeders. Er verscheen elke dag in de landelijke roepingenweek een nieuwe gebedsvideo.

Beeld: Bisdom Rotterdam

Scan de QR-code of ga naar tussenbeide.nl

Maredsous Kerstbier

Maar wat is nu eigenlijk kerstbier?

Kerstbier of winterbier is geen bierstijl, maar een verzamelnaam die iets zegt over het moment waarop je het drinkt.

Kerstbieren. Waar komen ze vandaan? De oorsprong ligt in de heidense feesten rond de winterzonnende, of midwinter. De langste nacht van het jaar was een belangrijk keerpunt, daarna worden de nachten korter. Deze periode rond 21 december betekende de terugkeer van de zon, de eerste tekenen dat de lente zal aanbreken en een zich herstellende natuur met het vooruitzicht op nieuw voedsel. De traditie om feest te vieren rond eind december, en het brouwen van speciale seizoenbieren hebben hun oorsprong dus in de heidense feesten rond de winterzonnende. Later, als kloosters en abdijen de rol van 'lokale brouwerij' op zich nemen, beginnen de broeders deze traditie over te nemen en een bier te brouwen om de geboorte van Christus te vieren. Een speciale drank voor de feestdagen is dus een eeuwenoud gebruik.

Ieder biertype kan een kerstbier worden. Een kerstbier is meestal een moutig bier met een relatief hoog alcoholgehalte, maar kan even goed een laag-alcoholisch bier zijn. De meeste soorten zijn amber tot donker gekleurd, maar er zijn ook veel lichte varianten bekend. Algemeen kun je stellen dat kerst- of winterbieren vaak zwaarder zijn van alcoholgehalte én gekruid. De kruiden zijn dan typisch 'winters', kruiden die bijvoorbeeld ook in glühwein voorkomen. Denk aan kruidnagel, kaneel, vanille, zoethout, anijs en tijm.

Na ruim veertig jaar is nu het kerstbier van Maredsous terug. Het wordt als 'special' gebrouwen in de microbrouwerij in de abdij van Maredsous, en in grotere volumes bij 'moederbrouwerij' Duvel Moortgat. Het recept van het eerste abdijsbier Maredsous 6 werd in 1949 door pater Attout samen met Brouwerij du Faleau in Châtelineau uitgewerkt. In het najaar kwam er een kerstbier Brassin de Noël van 8% bij, later omgedoopt tot Maredsous 8. Toen Brouwerij du Faleau de deuren sloot verdween ook dat kerstbier. Later ging Brouwerij Duvel Moortgat de Maredsous-bieren brouwen en in de jaren '80 werd ook het kerstbier weer eens gebrouwen waarna het helaas weer verdween. Gelukkig hebben abdij en brouwerij nu ook het smakelijke kerstbier teruggebracht. Zalig Kerstfeest! ■

T

Door Fedor Vogel

BIERTIP

Bier:

Maredsous Kerst - 8% alc.vol.

Brouwerij:

Brouwerij Duvel-Moortgat (B)

De Proef:

Een echt kerstbier, mooi donker, winterwarmend, met een zachtzoet kruidig aroma, donkere kandjijsuiker, en in de afdronk hoofdzakelijk kruidig zoete en alcoholische tonen.

In deze column schrijft Fedor Vogel over de zin en onzin rond abdijs- en trappistenbieren. Fedor Vogel is uitgever en hoofdredacteur van Bier! magazine, Brouw! magazine en Bierradio.nl. Hij is al sinds zijn jeugd actief binnen de Kerk en op dit moment bestuurslid van de H. Theresia van Ávila-parochie in katholiek Drechtsteden.

TUJSSSEN

BIEBREN

HEILIG JAAR: *De hoop stelt niet teleur*

Bron: Katholiekleven.nl

Het komende jaar viert de Kerk een Heilig Jaar (of Jubeljaar). Het Heilig Jaar begint op dinsdag 24 december in Rome. Daarna volgen openingsplechtigheden in bisdommen wereldwijd op zondag 29 december. Ook in het bisdom Rotterdam, waar die middag om 14.00 uur alle gelovigen zijn uitgenodigd in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal.

Paus Franciscus gaf het Heilig Jaar 2025 als thema mee: Pelgrims van hoop. Wat hij ermee beoogt beschreef hij in de bul "Spes non confundit" (de hoop stelt niet teleur). De paus hoopt dat het Jubeljaar voor ons allemaal een gelegenheid zal zijn om vernieuwd te worden in hoop.

HOPEN

"Iedereen weet wat het is om te hopen. In het hart van ieder mens woont hoop als het verlangen en de verwachting van goede dingen die komen gaan, ondanks het feit dat we niet weten wat de toekomst zal brengen", schrijft paus Franciscus. "Toch kan onzekerheid over de toekomst soms leiden tot tegenstrijdige gevoelens, variërend van vertrouwen tot bezorgdheid, van kalmte tot onrust, van vaste overtuiging tot aarzeling en twijfel."

GELOOF, HOOP, LIEFDE

In zijn brief aan de christenen van Rome schrijft de apostel Paulus: "De hoop wordt niet teleurgesteld, want Gods liefde is in ons hart uitgestort door de Heilige Geest die ons werd geschonken" (Romeinen 5, 5). "Christelijke hoop is gegrond in de zekerheid dat niets of niemand ons ooit kan scheiden van Gods liefde", schrijft paus Franciscus met een

verwijzing naar Paulus (Romeinen 8, 35.37-39). "Deze hoop volhardt te midden van beproevingen: gegrondvest op geloof en gevoed door naastenliefde, stelt ze ons in staat vooruit te gaan in het leven."

"We moeten 'overvloedig zijn in hoop' (vgl. Romeinen 15, 13), zodat we geloofwaardig en aantrekkelijk getuigenis kunnen afleggen van het geloof en de

liefde die in ons hart wonen." Geloof, hoop en liefde zijn samen de drie zogeheten "theologische deugden".

GEDULD

Het leven kent vreugde en verdriet, liefde wordt op de proef gesteld en hoop kan wankelen in het aangezicht van lijden. Een deugd die nauw verbonden is met hoop is daarom geduld, aldus de paus.

Komt u ook?

Op zondag 29 december (feest van de Heilige Familie) bent u uitgenodigd voor de openingsviering van het Heilig Jaar in het bisdom Rotterdam. Om 14.00 uur is er deze dag een eucharistieviering in de HH. Laurentius en Elisabeth Kathedraal.

“In onze snelle wereld zijn we gewend om alles nu te willen”, zegt hij. Hij pleit voor meer geduld: “Geduld, een van de vruchten van de Heilige Geest, ondersteunt onze hoop en versterkt deze als een deugd en een manier van leven. Mogen we leren vaak te bidden om de genade van geduld, die zowel de dochter van hoop is als tegelijkertijd het stevige fundament ervan.”

Maar wat is de basis van onze hoop? “De dood en opstanding van Jezus is het hart van ons geloof en de basis van onze hoop”, aldus de paus. “We hebben de zekerheid dat de geschiedenis van de mensheid en onze eigen individuele geschiedenis niet gedoemd zijn tot een dood einde of een donkere afgrond, maar gericht zijn op een ontmoeting met de Heer van heerlijkheid.”

CONCREET: CARITAS EN DIACONIE

De paus roept op om het Jubeljaar te vieren zowel in Rome als in de bisdommen (de lokale Kerken) en dat ook te doen met concrete acties voor kwetsbare groepen. Hij vraagt om “tastbare tekenen van hoop te zijn voor onze broeders en zusters die ontberingen van welke aard dan ook ervaren.” Concreet vraagt de paus iets te doen dat hoop geeft aan gevangenen, zieken, jongeren, migranten, ouderen en armen. En hij benadrukt: “Het Jubeljaar herinnert ons eraan dat de goederen van de aarde niet bestemd zijn

Beeld: Bisdom Rotterdam

voor een paar bevoorrechten, maar voor iedereen. De rijken moeten vrijgevig zijn en hun ogen niet afwenden van hun broeders en zusters in nood.”

“We zijn geroepen om hoop te vinden in de tekenen van de tijd die de Heer ons geeft”, zegt hij. “Het eerste teken van hoop zou het verlangen naar vrede in onze wereld moeten zijn, die opnieuw ondergedompeld is in de tragedie van oorlog.” En hij wijst op openheid voor het leven en verantwoordelijk ouderschap: “Hoopvol naar de toekomst kijken betekent ook enthousiast zijn over het leven en bereid zijn om het te delen.”

ELKE 25 JAAR

Het eerste Heilig Jaar werd gevierd in 1300. Toen paus Bonifatius VIII dit uitriep als een jaar van vergeving van alle zonden was het zijn wens dat dit

elke eeuw zou plaatsvinden. Maar om meer mensen in de gelegenheid te stellen een Heilig Jaar mee te maken werd dit verkort tot eens in de vijftig jaar. Paus Clemens VI riep 1350 uit tot Jubeljaar. Paus Urbanus VI maakte er 1389 drieëndertig jaar van, de lengte van het leven van Jezus.

In 1470 bracht paus Paulus II de tijdsduur terug tot de huidige periode van vijftwintig jaar. Dit zijn de algemene Jubeljaren. Pausen kunnen daarnaast in de tussentijd nog bijzondere Jubeljaren uitroepen. Dat deed paus Franciscus in 2016 met het Heilig Jaar van Barmhartigheid. Paus Franciscus vraagt in het Heilig Jaar 2025 om speciale zorg voor de voorbereiding van priesters en gelovigen op het vieren van het sacrament van de biecht en om het gemakkelijk beschikbaar maken van dit sacrament. ■

gestamtslijst⁹ van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham. Abraham was de vader⁹ van Isaak, Isaak van Jakob, Jakob van Juda en zijn broers; Juda was de vader⁹ van Peres en Zerach, die uit⁹ geboren werden; Peres was de vader⁹ van Aram, Aram van Amminád Nachson, Nachson van Salmor Salmon van Boaz, die de vader⁹ van Obed, geboren Obed was de vader⁹ van

Meer weten over deze afbeelding?
Scan de QR-code

Geroepen door Jezus

Het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) beschouwt het Woord van God als een schatkamer die we als gelovige mensen telkens opnieuw moeten openen.

Door diaken Vincent de Haas (Katholieke Bijbelstichting KBS)

In de tijd van Jezus liep de hoofdweg van Syrië naar Egypte langs Kafarnaüm. Alle goederen moesten het tolkantoor daar passeren. Tollenaars moesten de belastingen innen die geheven moesten worden en die bestemd waren voor de Romeinse heersers. Ze werden dan ook sterk gehaat. Bovendien staken ze nogal eens een deel in eigen zak (Lucas 19, 8). Tollenaars werden zo veracht dat ze geen getuigen konden zijn in een rechtbank. Volgens sommigen konden ze nooit in het koninkrijk van God terecht komen.

GEROEPEN

Maar Jezus wendt zich tot Matteüs die aan het tolhuis zit. Zijn roeping kent dezelfde opbouw als de roeping van de eerste leerlingen. De eerste leerlingen worden door Jezus geroepen en geven hun beroep als visser op (Matteüs 4, 18-22). Opvallend is dat Matteüs net als de eerste vier leerlingen bij name wordt genoemd. Je zou denken dat hij tot de kleine kring rond Jezus behoorde.

En de uitnodiging is kort en krachtig: volg Mij. Dat is niet alleen een uitnodiging om met Jezus mee te gaan, maar ook een uitnodiging om het koninkrijk van God binnen te gaan. Matteüs antwoordt niet met woorden, maar met daden: hij staat op en volgt Hem. Vervolgens is er een feestmaaltijd. Hier klinkt het feestmaal door dat door de profeet Jesaja wordt geschetst (Jesaja 55, 1-4). Opvallend is dat de mensen die normaal buitengesloten worden, namelijk tollenaars en zondaars, hier mogen aanzitten.

VRAAG EN ANTWOORD

Buiten ontstaat een gesprek, tenminste de farizeeën stellen een vraag; Jezus zelf geeft het antwoord. De vraag is naar het kunnen omgaan met tollenaars en zondaars, mensen dus die normaliter buitengesloten worden. Het antwoord van Jezus laat de farizeeën een nieuw perspectief zien. Het gaat er niet om mensen buiten te sluiten, maar om mensen weer binnen te halen. Jezus is gezonden naar de zondaars. De rechtvaardigen vinden hun weg wel.

BARMHARTIGHEID

Jezus roept niet alleen Matteüs. Hij roept alle zondaars om zich te bekeren, dat wil zeggen Jezus te volgen. Volgen is een belangrijk woord. Dat is Jezus in alles en tot het uiterste achterna gaan. Jezus citeert in vers 13 de profeet Hosea: Ik wil liever barmhartigheid dan offers (Hosea 6, 6). Dat doet Hij nog een keer (Matteüs 12, 7). Met dit profetisch woord wijst Jezus op de weg van barmhartigheid en niet die van reinheid en offers om maar weer rein te worden. Barmhartigheid is een werkwoord. Het kent een drieslag: zien, bewogen worden en in beweging komen. Jezus ziet Matteüs; Hij raakt bewogen om deze zondaar die dreigt verloren te gaan; en Hij komt in beweging: Hij roept hem.

U ziet dat deze ontmoeting zich concreet uit in bewogenheid om een ander en oog hebben voor een ander. Welke weg kan hij of zij gaan om het koninkrijk van God te mogen binnentreden. De profetische grondtoon daarin moge duidelijk zijn. ■

9 Toen Jezus vandaar verder ging, zag Hij iemand aan het tolhuis zitten die Matteüs heette, en Hij zei tot hem: “Volg mij.” De man stond op en volgde Hem. **10** Terwijl Hij nu in diens woning aan tafel aanlag, kwamen ook vele tollenaars en zondaars met Jezus en zijn leerlingen aanliggen. **11** Toen de Farizeeën dat zagen, zeiden ze tot zijn leerlingen: “Waarom eet uw Meester met tollenaars en zondaars?” **12** Hij hoorde dit en zei: “Niet de gezonden hebben een dokter nodig, maar de zieken. **13** Gaat heen en leert wat het zeggen wil: Ik wil liever barmhartigheid dan offers. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.”

*Matteüs 9, 9-13
Rkbijbel.nl*

Parochiepriesters in een missionaire en synodale Kerk

Door Daphne van Roosendaal

Mgr. Quaedvlieg sprak in oktober over zijn ervaringen bij de internationale ontmoeting in Rome van parochiepriesters. Hij deed dat op uitnodiging van bisschop Van den Hende.

“Synodaliteit werd voortdurend in één adem genoemd met missie. Dat is terecht. Synodaliteit (samen op weg, red.) is een uitstekend instrument om je missie te ontdekken en daar mensen in te betrekken en mee te krijgen.” Dit zei vicaris-generaal Harry Quaedvlieg (bisdom Roermond) op woensdag 16 oktober bij het overleg voor pastoors en moderatoren van het bisdom Rotterdam. Deze vond plaats in de ruimte bij de HH. Benedictus

en Bernadettekerk in Rijswijk. Mgr. Quaedvlieg vertelde deze middag over zijn ervaringen eerder dit jaar in Rome (28 april - 2 mei). Hij nam toen vanuit Nederland deel aan de internationale ontmoeting van parochiepriesters in het kader van de bisschoppensynode ‘Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio’. Harry Quaedvlieg was achttien jaar pastoor in Geleen en is nu naast vicaris-generaal docent dogmatiek aan Rolduc.

PAROCHIEPRIESTERS

Harry Quaedvlieg vertelde over het programma van de dagen, de ontmoetingen en de gesprekken. “Synodaliteit en missie zijn twee begrippen die steeds in één adem genoemd werden”, zei hij. “Op het moment dat de parochie niet synodaal en missionair is, is de Kerk niet synodaal en missionair. Daarom heeft men de parochiepriesters willen betrekken in het proces van de bisschoppensynode. Uiteindelijk waren er ongeveer 200 pastoors aanwezig uit 99 verschillende landen.”

CHARISMA'S

“We hebben onder meer gesproken over de ervaringen van een synodale Kerk in het dienstwerk als parochiepriester en over een van de belangrijke uitgangspunten van synodaliteit. Dat is om de charisma's te ontdekken van elke gelovige. Aan het eind van de bijeenkomst publiceerde paus Franciscus een brief aan parochiepriesters. Daarin zegt hij dat ook: ons charisma is om de charisma's bij de gelovigen te ontdekken en te ontwikkelen.” Harry Quaedvlieg stelde vast: “Parochiepriesters over de hele wereld hebben op een bepaalde manier

Bisschoppensynode

De Nederlandse vertaling van de brief van paus Franciscus aan parochiepriesters is gepubliceerd op rkkerk.nl. In oktober vond in Rome de tweede sessie plaats van de bisschoppensynode 'Voor een synodale Kerk: communio, participatio, missio'. Mgr. Hoogenboom (hulpbisschop aartsbisdom Utrecht) nam hieraan deel vanuit Nederland en bracht twee thema's tijdens de synode extra onder de aandacht. Ten eerste de vergrijzing die gaande is in de Katholieke Kerk in Europa en ook elders ter wereld. Daarnaast vroeg de bisschop aandacht voor het diaconale werk in de Kerk, waarin het gaat om de drievoudige zending van leren, vieren én dienen.

Beeld: Katholiekeleven.nl

dezelfde kenmerken: een praktische manier van handelen, liefde voor de gemeenschap, voor Christus en de Kerk.”

VERTROUWEN

“Synodaliteit is iets wat je moet ervaren. Je kunt erover praten, maar het beste is gewoon om het aan den lijve te ervaren in het luisteren en spreken met elkaar. Dat ging via de gespreksmethode van de ‘conversatie in de Heilige Geest’”, vervolgde hij. “Een synodaal gesprek kan spannend zijn. Het is een sprong om erop te vertrouwen dat er iets goeds uit komt, want je weet vooraf niet waar je uit gaat komen. Heb je niet op het einde van het gesprek meer verdeeldheid en nog meer moeilijkheden dan vooraf? Al zal het dan vaak ook zo zijn dat die moeilijkheden er toch al waren, alleen onuitgesproken. We willen zaken managen, maar als we vertrouwen op de Heilige Geest kunnen we merken dat er ook vóór ons gemanaged wordt.”

PARTICIPEREN

De deelnemers hadden ook een ontmoeting met paus Franciscus. “De paus zegt: wij zullen nooit een synodale en missionaire Kerk worden als de parochiegemeenschappen niet alle gedoopten laten participeren in de ene missie: het evangelie verkondigen

als karakteristieke eigenschap van hun leven”, aldus Harry Quaedvlieg. “Overigens werd er op de bijeenkomst nadrukkelijk bij gezegd: als het gaat over het nemen van beslissingen is het duidelijk dat de bevoegdheid ligt bij de pastoor, de bisschop, de paus.”

“De Kerk bestaat niet voor zichzelf, maar bestaat voor de missie, bestaat voor wat ze in de wereld te brengen heeft. En niet alleen de Kerk is missie, zelfs de christen is een missie in deze wereld. Dat leidde tot interessante gesprekken, omdat parochiepriesters dat proberen waar te maken in heel verschillende delen van de wereld en in heel verschillende

'Ons charisma is om de charisma's te ontdekken van elke gelovige'

situaties. Ieder staat voor de vraag: Waar moet mijn parochie nu zijn? Wat is haar taak, wat is haar missie hier en nu? Wat hebben wij bij te dragen aan onze eigen omgeving? Dat zijn belangrijke onderwerpen, waar we als parochies kunnen groeien in synodaliteit.”

MISSIONAIRE KERK

Daarna beantwoordde Harry Quaedvlieg vragen van de pastoors en moderatoren. Bisschop Van den Hende bedankte hem tot slot voor zijn inbreng. Hij bracht in herinnering dat Harry Quaedvlieg kort na de bijeenkomst in Rome al te gast was in de bisschoppenconferentie om over zijn ervaringen te spreken. De bisschop nodigde hem daarna uit voor de ontmoeting met de pastoors en moderatoren in het bisdom Rotterdam.

ONZE OPDRACHT

“Ik ben blij dat we hier vandaag hebben kunnen spreken over de missie van de Kerk als allereerste opdracht om voor ogen te houden en samen op weg (synodaal) te vervullen”, aldus de bisschop. “Het lijkt soms dat de eerste opdracht van een pastoor is om de krimp goed te begeleiden. Maar de eerste opdracht is en blijft om een missionaire Kerk te zijn die het evangelie verder brengt, die Christus verkondigt.” ■

Vraag & Antwoord

Hoe geeft de sociale leer
van de Kerk hoop?

Christenen zijn mensen van hoop. Mensen die uitzien naar een toekomst waarin Gods liefde, die als een rode draad door de schepping loopt, meer en meer vorm kan krijgen in een beschaving van liefde waarin iedere mens, ieder schepsel tot zijn recht kan komen. De sociale leer van de Kerk benadrukt dat God de mens de reële mogelijkheid biedt om het kwaad te overwinnen en het goede te bereiken.

Iedere gedoopte bevestigt dit ook in de doopbelofte: verzet tegen kwaad en onrecht, en leven in vrijheid als kind van God. Het is de roeping van iedere christen. Deze roeping bestaat uit twee facetten: je leven vormgeven vanuit een christelijk engagement en tegelijkertijd een teken van hoop zijn voor mensen dichtbij en veraf.

Hoop is één van de drie goddelijke deugden: geloof, hoop en liefde. Het wezenlijke van deze drie deugden is dat ze geschenk, genadegave van God zijn, en dat deze deugden gevoed worden door de deelname aan het sacramentele leven van de Kerk. De hoop komt vanuit God, en vindt zijn voltooiing in het leven in God.

Hoop is daarom tegelijkertijd een oproep tot nederigheid en dienstbaarheid. Nederigheid omdat wij, ondanks al onze goede bedoelingen, nooit het koninkrijk van God in al zijn volheid tot stand kunnen brengen. De sociale leer van de Kerk is geen blauwdruk voor de volmaakte samenleving. Dan zou hij een ideologie worden, die ieder vorm van vrijheid onderdrukt.

Hoop is ook een oproep tot dienstbaarheid. Ons leven en ons engagement staan ten dienste van het koninkrijk van God, ook al weten we dat we het niet in alle volheid alleen zelf kunnen realiseren. Dat vraagt dat we klein worden, net als Johannes de Doper die over Jezus zei: “Hij moet groter worden maar ik kleiner” (Johannes 3, 30), om zo dienstbaar te zijn aan een beschaving van liefde.

God is mens geworden. Hij laat zien dat zijn weg van nederigheid tot het uiterste uiteindelijk de verlossing van de wereld betekent. Hij is onze Verlosser, onze hoop. ■

Diaken René de Weerd

René de Weerd is diaken van het bisdom 's-Hertogenbosch
Hij vertaalde voor het bisdom Rotterdam de DOCAT en het DOCAT Werkboek
www.docat.nl

VRONESTEYN: *Het goede nieuws in je kerstboom*

Door Daphne van Rosendaal

“Hang het goede nieuws in je kerstboom”, is de oproep van Vronesteyn dit jaar met Kerstmis.

De priester- en diakenopleiding in het bisdom Rotterdam liet kaarten maken met kerstballen om zelf in elkaar te zetten. Op de kerstballen staan teksten uit de vier evangelies over de geboorte van Jezus.

BIJZONDERE KERSTBALLEN

“Met de kerstballen van Vronesteyn kun je dit jaar je kerstboom een persoonlijk accent geven”, zegt rector Walter Broeders. Hij hoopt dat veel mensen dit zullen doen. “In Italië is het heel gebruikelijk om bijzondere kerstballen in de boom te hangen. In een stad als Napels kun je bijvoorbeeld een kerstbal kopen met ‘Napels’ erop”, vertelt de rector. “Hoe mooi is het als wij als christenen iets in de boom kunnen hangen dat met de blijde boodschap te maken heeft.”

“De vier evangelisten hebben elk over de geboorte van Jezus geschreven, ieder met zijn eigen accenten.” De Vronesteyn kerstballen laten dit zien met verschillende bijbelteksten en afbeeldingen. In de kerk worden de vier evangelisten afgebeeld als vier symbolische wezens. Een QR-code bij de kerstballen geeft hierover uitleg.

MEDEWERKERS VAN DE HOOP

Rector Broeders: “Het evangelie is de hoop van iedere christen. Als christenen maken we ons het evangelie eigen en willen het naleven. We zijn onderweg met hoop in ons hart, bij alle ellende, oorlog en geweld in de wereld. Met Kerstmis wordt Jezus geboren. Dat is het begin van zijn leven hier op aarde. Hij is ons voorbeeld, de weg, de waarheid

en het leven. Hij is de verrijzenis. Hij is met ons alle dagen van ons leven. Als mensen van hoop mogen we ons steeds meer binden aan Hem. Alle gedoopten dragen verantwoordelijkheid om die hoop door te geven. Priesters en diakens doen dat op een bijzondere wijze vanuit hun ambt. Maar we zijn allemaal medewerkers van de hoop die Christus is. Ook wie Vronesteyn steunt en zich verbonden weet met de opleiding is een medewerker van hoop. Met name door het gebed en ook door financiële steun. Maar het gebed komt op de eerste plaats, want daar hebben we onze hoop op gevestigd. Gebed is het allerbelangrijkste om het mogelijk te maken om mensen via Vronesteyn te vormen om als priester of diaken medewerker te zijn van de hoop.”

ONTVANGEN EN DOORGEVEN

“Telkens als ik mensen spreek die Vronesteyn steunen, merk ik een grote verbondenheid. Zij zeggen: we geloven erin, we bidden ervoor, we geven ervoor. Het aantal priesterstudenten en diakenstudenten in onze tijd is niet groot. Het zijn kleine aantallen. Maar het is en blijft belangrijk om ons open te stellen voor de Heer, omdat God roepingen geeft. Als wij ons openstellen voor de Heer ontvangen wij hoop en kunnen wij hoop doorgeven.”

U vindt de Vronesteyn kerstballen in de envelop bij deze Tussenbeide.

Op 12 augustus is, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, overleden de zeereerwaarde heer **Joannes Petrus Jeroen (Jan) Zijerveld** (1933 Sassenheim), priester van het bisdom Rotterdam, Lid in de Orde van Oranje Nassau, priester gewijd in 1961. Hij werd benoemd tot kapelaan van de parochie O.L. Vrouw Geboorte te Berkel en Rodenrijs (1961). In 1963 werd hem op eigen verzoek eervol ontslag verleend en tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam. Hij was werkzaam in Chili (1964-1967; 1972-1973), onder de Spaanse gastarbeiders in Nijmegen (1967-1971) en als medewerker van het Centraal Missie Commissariaat (1976-1993). Hij was priesterarbeider in de fabrieken en op de werven in Rotterdam (van 1973 tot 1975) en pastoraal werkzaam onder de Spaanse gastarbeiders in Rotterdam (1974-1984). Hij was tevens pastor van de Spaanssprekenden in Rotterdam (vanaf 1984) en Den Haag (vanaf 1993). In 1997 werd hij administrator van de parochie H. Willibrord te Den Haag en in 1998 pastor van de Spaanssprekende geloofsgemeenschap Mgr. Oscar Romero te Den Haag. In 2002 werd hij tevens benoemd tot pastoor van de parochie H. Agnes te Den Haag. In 2008 werd hem eervol ontslag verleend en tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam (emeritaat). Hij verzorgde daarna vieringen voor de gemeenschappen van het Neo-Catechumenaat in Groningen en in Den Haag. Hij bleef tot op zeer hoge leeftijd actief in het pastoraat. Jan Zijerveld heeft zich drieënzestig jaar ingezet als priester van het bisdom Rotterdam. Voor zijn inzet en betrokkenheid is het bisdom hem dankbaar.

Op 1 oktober is, voorzien van het H. Sacrament der Zieken, overleden de weleerwaarde heer **Gustav Maria Joseph Antonius Schlatmann** (1925 Haarlem), priester van het bisdom Rotterdam, priester gewijd in 1951. Guus Schlatmann werd na zijn priesterwijding achtereenvolgens benoemd tot kapelaan in de parochies te Hoogkarspel (1951) en St. Bartholomeus te Voorhout (1953) en tot assistent in de parochie H. Martinus te Voorburg (1955). Van 1955 tot 1963 was hij tevens moderator en godsdienstleraar van het St. Maartens Lyceum te Voorburg. Op 17 augustus 1963 werd hem uit deze functie op eigen verzoek eervol ontslag verleend in verband met zijn intrede in de Achelse Kluis. Na zijn terugkeer uit de Achelse Kluis werd hij op 23 mei 1964 benoemd tot kapelaan in de parochie HH. Engelbewaarders te Lisse. Op 17 augustus 1965 werd hij benoemd tot moderator en godsdienstleraar aan het Edith Stein Lyceum te Den Haag. Sinds augustus 1968 combineerde hij deze functie met de functie van medewerker van het Hoger Katechetisch Instituut (H.K.I.) te Nijmegen, waar hij op 31 december 1982 afscheid nam. Ook was hij nog een viertal jaren actief voor het katholiek onderwijs O.M.O. Met ingang van 29 april 1990, bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, werd hem op zijn verzoek eervol ontslag verleend en tevens ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam. Guus Schlatmann heeft zich drieënzeventig jaar ingezet, eerst als priester van het bisdom Haarlem-Amsterdam en vanaf 1956 als priester van het nieuwe bisdom Rotterdam. Voor zijn inzet en betrokkenheid is het bisdom hem dankbaar.

Benoeming

- **R. Sahner**, benoeming tot pastor van de Deutschsprachige Katholische Gemeinde Sankt Rafael te Den Haag, 01-08-2024

Goedkeuring en zending

- **T.J.N. van Driel**, tijdelijke kerkelijke zending als geestelijk verzorger verbonden aan de Penitentiare Inrichting Rijnmond, locatie Stadsgevangenis te Hoogvliet tot 01-01-2025, 01-09-2024
- **Mw. C. Niwemuhoza**, kerkelijke zending als geestelijk verzorger verbonden aan de Penitentiare Inrichting Dordrecht, 01-09-2025

Ontslag/ontheffing

kerkelijke zending

- **Mw. L. Bülle**, eervol ontheffing van de kerkelijke zending als pastoraal werker van de Deutschsprachige Katholische Gemeinde Sankt Rafael te Den Haag, 31-07-2024
- **Mw. P.C.M. Feijen-Redegeld**, eervol ontheffing van de kerkelijke zending als pastoraal werker van de parochie H. Nicolaas te Zoetermeer (vervroegd met pensioen), 01-09-2024
- **Mw. B. Bozic-Eduard**, eervol ontheffing van de kerkelijke zending als geestelijk verzorger verbonden aan de Penitentiare Inrichting Dordrecht, 01-09-2024
- **Mw. C. Niwemuhoza**, eervol ontheffing van de kerkelijke zending als geestelijk verzorger verbonden aan de Penitentiare Inrichting Krimpen aan den IJssel, 01-09-2024

Overig

- **Mevr. drs. D.B.H.M. van der Hijden**, per 01-07-2024 benoemd voor een eerste termijn van vier jaar tot lid van het bestuur van de Stichting Sint Clara
- **C.G.M.M. Dernee**, per 24-07-2024 eervol ontslag als lid van het Kathedraal Kapittel
- **J.P.F. Glas**, met terugwerkende kracht per 01-07-2022 benoemd voor een eerste termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel
- **Mevr. M.M. Meeussen**, met terugwerkende kracht per 01-01-2024 benoemd voor een derde ter-

- mijn van vier jaar tot secretaris en lid van het bestuur van het Apostolaat ter Zee Stella Maris
- **A.A.J.J. van Wersch**, met terugwerkende kracht per 01-01-2024 benoemd voor een derde termijn van vier jaar tot penningmeester en lid van het bestuur van het Apostolaat ter Zee Stella Maris
- **Mevr. prof. dr. M.F.H. Hirsch Ballin**, per 10-08-2024 benoemd tot lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden voor een eerste termijn van vijf jaar
- **Mevr. prof. dr. C.F.A. van Wesenbeeck**, per 10-08-2024 benoemd tot lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden voor een eerste termijn van vijf jaar
- **Prof. dr. C.L.J. Caminada**, met terugwerkende kracht per 01-01-2024 benoemd voor een nieuwe periode van drie jaar tot lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden
- **Mr F.A.M. van den Heuvel**, per 01-05-2024 benoemd voor een nieuwe periode van twee jaar tot lid van de Raad voor Economische Aangelegenheden
- **Mr drs. J.C.M. Steenvoorden**, met terugwerkende kracht per 01-02-2024 benoemd voor een derde termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel
- **Dr. H.C. Flohr**, met terugwerkende kracht per 01-02-2024 benoemd voor een derde termijn van acht jaar tot lid van het Kathedraal Kapittel
- **F.J.M. de Pater**, per 01-01-2024 eervol ontslag als lid van het bestuur van de Stichting RK Begraafplaats te Gouda

Rectificatie

In Tussenbeide 2024-3 werd de tijdelijke benoeming vermeld van de heer J. Biesjot per 31-05-2024 tot voorzitter van het bestuur van de Broederschap van de 's-Gravenhaagsche Processie naar O.L. Vrouw van Kevelaer. Dit moest zijn: J.J.T.M. Biesjot, voorzitter van het bestuur van de Broederschap van de 's-Gravenhaagsche Processie naar O.L. Vrouw van Kevelaer, per 31-05-2024 tijdelijke goedkeuring om penningmeesterschap te combineren met de functie van voorzitter, totdat er een nieuwe penningmeester is gevonden.

OOK ONDERWEG?

GA VIA:
HOEVINDJEGOD-ONLINE.NL

Internetcursus van 5 weken.
Met een persoonlijke e-coach.
Voor mensen met vragen over het geloof.

Wie zijn dat in uw omgeving?
Geeft u deze cursus aan hen door?

rk-alpha Centrum.nl
+31(0)6 23253202

Huis voor de Pelgrim

Onze reizen brengen je verder

Ga mee op bedevaart

Lourdes
Altötting (D)
Banneux
Rome
Maastricht
Wittem

Vraag de uitgebreide brochure aan
043 - 321 57 15 info@huisvoordepelgrim.nl
www.huisvoordepelgrim.nl

Voedzame gewassen voor gezonde families

Op Flores, Indonesië, is rijst de basis van de maaltijd. Maar rijst heeft veel water nodig en dat is er steeds minder.

Adventsactie steunt partners die gezinnen helpen bij het opnieuw ontdekken van traditionele gewassen, zoals sorghum, dat veel minder water nodig heeft dan rijst en net zo voedzaam is. De wijsheid van oude technieken helpt zo mensen om te overleven in een veranderende wereld.

Helpt u mee?

Doneer eenvoudig via de QR-code

www.adventsactie.nl
IBAN: NL89 INGB 0653 1000 00

ADVENTSACTIE

EEN CAMPAGNE VAN VASTENACTIE

Heb jij de Kerkplein-app al?

Landelijke
 online ontmoetingsplek
 voor actieve kerkmensen

Een initiatief van De Zalige Zalm

Download nu de gratis app

Available on the
 Google Play

Download on the
 App Store

www.kerkplein.nl

KERSTLICHTJESAVOND

Op vrijdag 20 december 2024 staan van 17.30 tot 20.30 uur de poorten van R.K. Begraafplaats en Crematorium St. Laurentius aan de Nieuwe Crooswijkseweg 123 in Rotterdam weer voor iedereen open tijdens de jaarlijkse, sfeervolle kerstlichtjesavond. Iedere belangstellende is uitgenodigd om op deze bijzonder avond aanwezig te zijn.

Gebedsdiensten

Om 18.00 uur en 19.30 uur zal de bisschop van Rotterdam, mgr. dr. J.H.J. van den Hende, geassisteerd door diaken F.X.M.A. Baggen in de kapel voorgaan tijdens een gebedsdienst en stilstaan bij de komende kerstdagen. "Gods Zoon is geboren! De herders hebben het rondverteld. Het nieuws dat de donkere wereld licht brengt, verspreidt zich steeds verder. Het schijnt zelfs als een ster in het oosten. Drie wijzen volgen dat licht en gaan op zoek. Wij gaan met hen mee op weg naar de stal." De diensten worden opgeluisterd door het Kinderkoor van de Kaapverdiaanse parochie en het JOKO koor uit Capelle a/d IJssel.

Begraafplaats verlicht

In een sfeervol decor van zo'n 1.500 lichtjes kan iedereen zich, voorafgaand aan het Kerstfeest, met elkaar verbonden voelen en nabestaanden kunnen in die sfeer rond dierbaren aanwezig zijn. Naast de vele lichtjes zal, een Dickensgroep over de begraafplaats lopen en in een tent achter op de begraafplaats zal de zandtovenaar het kerstverhaal uitbeelden. Op diverse plaatsen in de eeuwenoude gedenktuin zal er gelegenheid zijn om bij elkaar te komen en iets te eten en/of te drinken. Bij de ingang ontvangt iedere bezoeker een mooie kerstversiering, die, met een persoonlijke wens of boodschap, in de grote kerstboom op het veld bij de oorlogsslachtoffers gehangen kan worden.

Iedereen een thuis. U heeft de sleutel.

Je eigen vaste plek, met je eigen spulletjes. Ruimte om jezelf te zijn, te mogen zijn. Dát maakt van een huis een thuis. En dat is een onmisbare zekerheid in het leven. In ons land zijn er helaas meer dan 1 miljoen mensen die juist dat moeten missen. Daar kunt u met uw huis iets aan doen. Door uw huis na te laten aan Kansfonds als u er straks niet meer bent.

Kansfonds biedt sterke – en vaak verrassend simpele – oplossingen voor complexe problemen. En we zetten een vliegwiel op wat werkt. Zo weten we mensen een thuis te geven. Help ons thuisgeven. Laat uw huis (of een gedeelte daarvan) na aan Kansfonds. Kijk op www.kansfonds.nl/nalaten of bel (035) 624 96 51 en vraag het gratis boekje *Wat is thuis* aan.

Wat is thuis? Lees de inspirerende verhalen en overdenkingen.

Een thuis lijkt zo vanzelfsprekend, je zou bijna vergeten hoe belangrijk het is. Totdat je de verhalen leest van mensen die geen thuis hebben. Hoe leven zij? Hoe houden zij hoop? En wat betekent Kansfonds voor hen? Vraag het gratis boekje *Wat is thuis* aan.